

מחוון – המים באזורי ישראל: מקורות, חלוקה ומשק המים

1 השלימו. היעזרו במחסן המילים.

- א. הכנרת היא אגם של מים **מתוקים**.
- ב. מים שמחלחלים לאדמה ונאגרים מתחת לקרקע נקראים מי **תהום**.
- ג. באשקלון ובחדרה יש מתקני **התפלה**.
- ד. בשדות חוסכים מים בעזרת השקיה **בטפטוף**.

2 התאימו בין מקור המים לתיאור שלו.

טור א

1. הכנרת

2. מי תהום

3. התפלה

4. מים מטוהרים

5. מעיין

טור ב

4 מי ביוב שטוהרו להשקיה

3 הוצאת מלח ממי ים

1 אגם מים מתוקים בצפון

5 מקום שבו מים יוצאים מהאדמה

2 מים שנאגרו בין שכבות סלע

3 מיינו: מקור מים טבעי או מקור מים שהאדם יצר?

מקור טבעי

הכנרת, מי תהום, מעיין בגליל

מקור שהאדם יצר

מתקן התפלה, מים מטוהרים, מאגר מי שיטפונות

4 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. רוב הגשם בארץ יורד בדרום.	☐	☒	רוב הגשם יורד בצפון.
ב. המוביל הארצי העביר מים מהכנרת דרומה.	☒	☐	
ג. שאיבת יתר של מי תהום עלולה לגרום להמלחתם.	☒	☐	
ד. מים מטוהרים משמשים בעיקר לשתייה.	☐	☒	מים מטוהרים משמשים בעיקר להשקיית שדות.

5 בחרו.

- א. מדוע מפלס ים המלח יורד?
 ○ כי יורד בו יותר מדי גשם ● כי רוב מי הירדן משמשים לפני שהם מגיעים אליו
 ○ כי הוא מתחבר לים התיכון
- ב. אילו נחלים יוצרים יחד את נהר הירדן?
 ● הדן, החצבני והבניאס ○ הירקון, הקישון והבשור ○ נחל שורק ונחל איילון

6 השלימו את הטבלה: בעיה ופתרון במשק המים.

פתרון	בעיה
הובלת מים במוביל הארצי	המים בצפון, ורוב התושבים במרכז
התפלת מי ים	אין מספיק מי גשמים
טיהור והשקיה בקולחין	מי ביוב מזהמים
השקיה בטפטוף	הרבה מים מתאדים בהשקיה רגילה

8 לפי הקטע "טיפה יוצאת לדרך": השלימו את מסלול הטיפה.

שלב	מה קורה לטיפה?
1	נופלת כגשם על הר בגליל
2	זורמת לכנרת או מחלחלת למי התהום
3	מועברת בצינורות ובתעלות דרומה
4	מגיעה לברז בעיר או לשדה בנגב
5	עוברת טיהור ומשמשת להשקיית עצי פרי

9 לפי הקטע, איך משתמשים באותה טיפה פעמיים? הסבירו מדוע זה חשוב בישראל.

תשובה אפשרית: אחרי השימוש בבית המים מטהרים במתקן טיהור ומשמשים שוב להשקיה. זה חשוב כי בישראל יש מעט מים ויש צורך לחסוך.

10 שרטטו מפה פשוטה: סמנו את הכנרת בצפון, ציירו קו שיוצא ממנה דרומה (המוביל הארצי) ומגיע למרכז ולנגב. סמנו גם שני מתקני התפלה על החוף. הוסיפו מקרא.

תשובה אפשרית: הכנרת בצפון-מזרח; קו מוביל דרומה-מערבה אל המרכז והנגב; שני סמלים לאורך החוף המערבי (התפלה); מקרא.

11 הסבירו מדוע התפלת מי ים חשובה במיוחד בישראל.

תשובה אפשרית: בישראל יורד מעט גשם, ויש שנים שחונות. הים התיכון גדול ולא נגמ, ולכן ההתפלה נותנת מקור מים קבוע לשתייה.

12 כתבו שלוש דרכים לחסוך במים בבית ובבית הספר.

תשובה אפשרית: מקלחת קצרה; סגירת הברז בזמן צחצוח שיניים; דיווח ותיקון של ברז מטפטף; השקיית גינה בשעות הערב.

13 אתגר: עומר אומר: «עכשיו כשיש התפלה, כבר לא צריך לחסוך במים». כתבו לו תשובה עם שני נימוקים.

תשובה אפשרית: עדיין צריך לחסוך: ההתפלה צורכת הרבה אנרגיה ועולה כסף; בשנים שחונות מקורות המים הטבעיים נפגעים, ושאיבת יתר פוגעת במי התהום ובכנרת.